

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Hier word je het gelukkigst

1 D 1

2 **maximumscore 3**

- 1 wel
- 2 wel
- 3 niet
- 4 wel
- 5 niet

indien vijf elementen juist benoemd 3

indien vier elementen juist benoemd 2

indien drie elementen juist benoemd 1

indien minder dan drie elementen juist benoemd 0

3 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

Standpunt:	Aan Easterlins studie mankeerde nogal wat.
Argument 1:	Zijn data waren beperkt tot Japan en de VS.
Argument 2:	Hij vergeleek appels met peren.
Subargument 2.1:	De vraag die hij voorlegde, was niet altijd dezelfde.

indien vier elementen goed geplaatst 2

indien niet alle elementen goed geplaatst, maar standpunt wel goed 1

indien standpunt niet goed 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: (De hedonistische tredmolen doet slechts een deel van de vooruitgang teniet,) omdat de mens (nog steeds bepaalde) lichamelijke/fysieke behoeften heeft.</p> <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
5	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is: twee van de volgende redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet alles in het leven draait om verwachtingen en vergelijkingen. - Je kunt niet alles vergelijken. - De mens is een wezen met lichamelijke behoeften. - Niet alles in het leven draait om materiële rijkdom. <p>per juist benoemd element</p>	1
	<p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
6	<p>maximumscore 3</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 (echte) vooruitgang niet bestaat / vooruitgang futiel is 2 vooruitgang wel mogelijk is 3 we ons daarvoor extra inzetten <p>per juist benoemd element</p>	1
	<p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
7	<p>maximumscore 2</p> <p>3, 4, 5</p> <p>indien drie elementen juist benoemd</p> <p>indien twee elementen juist benoemd</p> <p>indien minder dan twee elementen juist benoemd</p>	2 1 0
8	<p>C</p>	1

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Er wordt (in alinea 16) teruggegrepen op een metafoor uit de inleiding. / De metafoor van de Rode Koningin (uit de inleiding) wordt (in alinea 16) weer aangehaald.</p> <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
10	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Vanaf alinea 18 wordt antwoord gegeven op de vraag “Zijn we ook ergens aanbeland?” uit alinea 2. / Vanaf daar wordt de conclusie verwoord.</p> <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
11	<p>maximumscore 2</p> <p>4, 6, 7</p> <p>indien drie elementen juist benoemd</p> <p>indien twee elementen juist benoemd</p> <p>indien minder dan twee elementen juist benoemd</p>	<p></p> <p></p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
12	C	1
13	C	1
14	<p>maximumscore 3</p> <p>1 niet</p> <p>2 niet</p> <p>3 wel</p> <p>4 wel</p> <p>indien vier elementen juist benoemd</p> <p>indien drie elementen juist benoemd</p> <p>indien twee elementen juist benoemd</p> <p>indien minder dan twee elementen juist benoemd</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
15	E	2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 1

“De *World Values Survey*, die de evolutie van geluksmetingen in honderd landen in kaart brengt, toont aan dat mensen in de meeste onderzochte landen gelukkiger zijn geworden. En jawel, die stijging houdt verband met economische groei.” (regels 99-106)

Beoordeel de spelling.

17 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
Er worden ook andere dingen genoemd in de tekst die gelukkig maken. / Geld is wel een belangrijke factor, maar niet de enige factor die gelukkig maakt. / Als je al geld genoeg hebt, maakt meer geld je niet gelukkiger.

*Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

18 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
De plek waar iemand leeft, lijkt/blijkt inderdaad te maken te hebben met hoe gelukkig iemand is / kan worden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

19 maximumscore 1

(categorie) 4

Tekst 2 Geld maakt gelukkig

---

20 B 1

21 C 1

22 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Armen zouden daarmee toegeven dat ze een mindere positie hebben dan rijken 1
- en dat ze zelf medeverantwoordelijk zijn voor hun minder kapitaalcrachtige positie 1

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- zinnig werk
- warme relaties
- gezondheid

Niet goed:

het leven als zinnig ervaren

indien drie elementen juist benoemd 1

indien minder dan drie elementen juist benoemd 0

Beoordeel de spelling.

24 C 1

25 B 2

26 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- In tekst 2 wordt benadrukt dat meer geld hebben het gemakkelijker maakt om dieptepunten/problemen te overwinnen 1
- en de tweede groep mensen in tekstfragment 1 wordt gelukkig van een leven zonder (grote) problemen (die de balans zouden verstoren) 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Overkoepelende vragen bij tekst 1 en tekst 2

---

27 maximumscore 2

- de relativiteitstheorie van geluk (regel 46)
- de ‘hedonistische tredmolen’ (regel 53)
- de wet van de dalende meeropbrengst (regels 126-127)

Niet goed:

de Easterlin-paradox (regels 42-43)

indien drie elementen juist benoemd 2

indien twee elementen juist benoemd 1

indien minder dan twee elementen juist benoemd 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
28	<p>maximumscore 1</p> <p>“Er zijn geen omstandigheden in het leven waaraan een mens niet gewend kan raken, in het bijzonder als hij ziet dat iedereen rondom hem ze aanvaardt.” (tekst 1, regels 164-168)</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
29	<p>maximumscore 1</p> <p>“(Seneca:)‘Geld maakt niemand rijk, integendeel, bij iedereen wekt het de begeerte naar nog meer geld.’” (tekst 2, regels 51-54)</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
30	<p>maximumscore 2</p> <p>1 wel 2 niet 3 niet 4 niet</p>	
	indien vier elementen juist benoemd	2
	indien drie elementen juist benoemd	1
	indien minder dan drie elementen juist benoemd	0
31	<p>maximumscore 3</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p>	
	bij tekst 1, alinea 13 tot en met 19:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De invloed van geld op geluksbeleving is relatief 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • want geluksbeleving is afhankelijk van meerdere factoren / vereist ook democratische instellingen en een cultuur van vrijheid/vertrouwen 	1
	bij tekst 2:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Geld maakt het leven in nagenoeg alle situaties prettiger 	1
	<p><i>Maximumlengte van het antwoord: 60 woorden.</i></p> <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Je kunt alinea 1 van tekst 2 wel zien als een illustratie van de wet van de dalende meeropbrengst, omdat deze alinea aangeeft dat men juist/vooral in tijden waarin men minder geld heeft, / in economisch slechte tijden / in tijden van crisis inziet dat geld gelukkig maakt

2

ook goed:

- Je kunt alinea 1 van tekst 2 niet zien als een illustratie van de wet van de dalende meeropbrengst, omdat deze alinea niet gaat over hoe men denkt over 'geld maakt gelukkig' in goede tijden / als men wel geld heeft

2

Beoordeel de spelling en grammatica.

Tekst 3 Niet waar de robots bij zijn

---

33 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Het is niet 'grappig', want er wordt een zorgelijke situatie besproken.

Beoordeel de spelling en grammatica.

34 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Bij kinderen en bij robots heeft de omgeving een grote invloed. / Zowel kinderen als robots volgen de gegeven voorbeelden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

35 maximumscore 1

"Je wilt dat ze straks, als ze eenmaal autonoom denken, zich met sympathie en inlevingsvermogen over de wereld buigen." (regels 129-132)

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
36	<p>maximumscore 3</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ontwerpers hebben zelf ook niet altijd de juiste waarden en normen • De ontwerpers geven ook weleens voor de grap bedenkelijke software mee aan de robots • Ook de (slechte/kwaadaardige) omgeving heeft invloed op het leerproces van kunstmatig intelligente systemen <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
37	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (conclusie) We zullen moeten leren samen te leven / goed om te gaan met kunstmatig intelligente systemen, • (argument) omdat onze omgeving binnenkort door deze systemen bestuurd zal worden / omdat je er straks niet meer voor kunt kiezen de digitale deur dicht te doen <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p>
38	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De NVWA laat zich leiden door regels/protocollen • Microsoft kijkt meer naar de inhoud <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p>
39	<p>maximumscore 3</p> <p>1 feitelijk</p> <p>2 feitelijk</p> <p>3 feitelijk</p> <p>4 waarderend</p> <p>5 waarderend</p> <p>6 waarderend</p> <p>7 feitelijk</p> <p>indien zeven elementen juist benoemd</p> <p>indien zes elementen juist benoemd</p> <p>indien vijf elementen juist benoemd</p> <p>indien minder dan vijf elementen juist benoemd</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens tekst 3 hebben mensen (blijkens het voorbeeld over Tay) invloed op AI 1
- Volgens tekstfragment 4 heeft AI invloed op mensen 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Incorrect taalgebruik

---

41 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor fouten met betrekking tot incorrect taalgebruik dienen in totaal maximaal 4 scorepunten in mindering te worden gebracht volgens onderstaande aftrekregeling:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

---

tekst 1 Maarten Boudry, Trouw, 7 april 2018

tekst 2 Leonie Breebaart, Trouw, 26 januari 2013

tekst 3 Maxim Februari, NRC Handelsblad, 27 juni 2017

tekstfragment 1 Samenvatting van: World Database of Happiness, Overview. Geraadpleegd via worlddatabaseofhappiness.eur.nl/this-database/overview-of-the-world-database-of-happiness/

tekstfragment 2 Daan Weustenraad (ps. de man zonder jas), Geluksgrafiek. Geraadpleegd via www.demanzonderjas.nl/geluksgrafiek/

tekstfragment 3 Marten van Garderen, Waarom geld niet gelukkig maakt. Geraadpleegd via <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/onze-economie/de-nederlandse-economie/publicaties/waarom-geld-niet-gelukkig-maakt.html#!>

tekstfragment 4 Jan Benjamin, De renaissance van kunstmatige intelligentie, NRC Handelsblad, 13 maart 2017

